4024 - Principis i bases de l'ensenyament de l'activitat física i l'esport adaptat

Curs acadèmic: 2026-27
Facultat: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Barcelona
Titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
Matèria: Ensenyament de l'activitat física i de l'esport **Tipus matèria:** Obligatòria
Tipus assignatura: Obligatòria
Departament: Educació Física
Idiomes: Castellà
Curs: 3r **Semestre:** 5è
Crèdits ECTS matèria: 12
Crèdits ECTS assignatura: 6

Configuració de l'assignatura

Crèdits ECTS teoria: 4 **Grups teoria:** 2
Crèdits ECTS pràctica: 2 **Grups pràctica:** 4
Hores de docència setmanal: 4,5

Hores de dedicació de l'alumnat

Presencials: 60
Treballs dirigits: 45
Treball autònom: 45

Professorat

Nom	Coordinador	Crèdits	Correu electrònic
Rafa Tarrago Garcia	Sí	3	rtarragog@gencat.cat
Ana María Bofill Ródenas	No	3	abofill@gencat.cat

Competències bàsiques

1. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
2. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
3. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals

1. Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica/capacitat de prendre decisions i adaptació a noves situacions).
2. Treball en equip (capacitat de col·laborar amb els altres i de contribuir a un projecte comú/capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals)
3. Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes/capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
4. Desenvolupar habilitats d'adaptació a noves situacions, resolució de problemes i treball autònom.

Competències específiques

1. Aplicar els coneixements adquirits en l'activitat física i de l'esport a la pràctica professional.
2. Planificar i avaluar els processos i programes d'activitat física i de l'esport en l'ensenyament, entrenament,

salut, gestió i recreació.

Recomanacions sobre els coneixements previs per a l'assoliment dels objectius de l'assignatura

Per cursar aquesta assignatura no cal tenir cap coneixement previ sobre la matèria, però sí és imprescindible mantenir en tot moment una actitud oberta i tolerant envers les persones amb discapacitat.

Objectius

- Descriure les aportacions de les activitats físiques i esports adaptats i inclusius a la millora de la qualitat de vida i la inclusió integral de les persones amb discapacitat
- Descriure els diferents tipus de discapacitat i les característiques principals, des del punt de vista motriu, cognitiu i social, dels col·lectius de persones amb cada tipus de discapacitat
- Diferenciar les diferents possibilitats d'intervenció professional en activitat física i esport adaptat i inclusiu
- Dissenyar i dirigir sessions d'activitat física i esport adaptat i inclusiu, en diferents àmbits d'intervenció
- Tenir autonomia en la cerca d'informació relacionada amb l'activitat física i esport adaptat i inclusiu, capacitat d'anàlisi de la informació recollida i d'implementació en diferents contextos

Continguts

- **Bloc 1: Introducció a l'activitat física i l'esport de persones amb discapacitat**
  - Concepció de la discapacitat. Paradigmes. La Convenció de Drets de les persones amb discapacitat i les seves conseqüències. Agenda 2030
  - Avancem cap a la inclusió? Evolució.
  - Les barreres i facilitadors per la pràctica de les persones amb discapacitat
  - La importància de les actituds
  - Discapacitat, activitat física, i dimensions de la qualitat de vida
  - Classificació de les diferents discapacitats. De qui parlem? Estadístiques
  - Diferents àmbits d'actuació. Des del lleure al rendiment
  - Models d'organització de l'activitat física i l'esport
  - Principals publicacions científiques, de divulgació i línies d'investigació. Plataformes nacionals i internacionals sobre activitat fisicoesportiva de persones amb discapacitat
- **Bloc 2: Discapacitats sensorials (visuals i auditives)**
  - Concepte i definicions
  - Característiques principals des del punt de vista motriu, cognitiu i social
  - Beneficis específics de l'activitat fisicoesportiva en aquest col·lectiu
  - Principals activitats i esports. Exemples amb pràctica simulada o real
  - Orientacions didàctiques per a la pràctica. Ajustos
  - Principals entitats que treballen en l'àmbit. Des de la inclusió a la pràctica específica
- **Bloc 3: Discapacitats intel·lectuals i trastorns del desenvolupament i de l'aprenentatge**
  - Concepte i definicions. Paradigma dels suports
  - Característiques principals des del punt de vista motriu, cognitiu i social
  - Beneficis específics de l'activitat fisicoesportiva en aquest col·lectiu
  - Principals activitats i esports. Exemples amb pràctica simulada o real
  - Orientacions didàctiques per a la pràctica. Ajustos
  - Principals entitats que treballen en l'àmbit. Des de la inclusió a la pràctica específica
- **Bloc 4: Discapacitats físiques**
  - Concepte i definicions
  - Característiques principals des del punt de vista motriu, cognitiu i social
  - Beneficis específics de l'activitat fisicoesportiva en aquest col·lectiu
  - Principals activitats i esports. Exemples amb pràctica simulada o real
  - Orientacions didàctiques per a la pràctica. Ajustos
  - Principals entitats que treballen en l'àmbit. Des de la inclusió a la pràctica específica

Activitats formatives

Activitats dirigides

- Exercicis pràctics
- Lectura d'articles i memoràndums científics
- Treball escrit
- Entorns col·laboratius
- Exposició de treballs

Classes presencials

- Pràctica d'aula
- Pràctica d'Activitat Física i Esportiva
- Lliçó Magistral

Treball autònom de l'estudiant

- Preparació de temes
- Lectures

Activitats d'avaluació

Exercicis d'avaluació teòric-pràctics

Ponderació: 30%
Tipus: Grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 3
Permet reavaluació: Sí
Nota mínima reavaluació: 0

L'alumnat haurà de realitzar 3 activitats d'avaluació:

- 1 relacionada amb els blocs de continguts 2 i 3 (discapacitat visual i auditiva)

- 1 relacionada amb el bloc 4 (discapacitat intel·lectual i trastorns del desenvolupament i de l'aprenentatge)

- 1 relacionada amb el bloc 5 (discapacitat física)

Aquestes activitats es plantejaran a classe i es realitzaran en un termini establert, seran activitats grupals, i es valoraran de 0 a 1 punts cadascuna d'elles, podent obtenir un màxim de 3 punts.

Objectius associats a l'activitat

- Diferenciar les diferents possibilitats d'intervenció professional en activitat física i esport adaptat i inclusiu
- Dissenyar i dirigir sessions d'activitat física i esport adaptat i inclusiu, en diferents àmbits d'intervenció
- Tenir autonomia en la cerca d'informació relacionada amb l'activitat física i esport adaptat i inclusiu, capacitat d'anàlisi de la informació recollida i d'implementació en diferents contextos

Disseny i direcció d'una sessió pràctica

Ponderació: 25%
Tipus: Grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Disseny i posada en pràctica d'una sessió d'activitat física i esport inclusiu. Aquesta activitat d'avaluació tindrà una valoració de 0 a 2,5 punts, puntuació que quedarà repartida de la següent manera:

- 0 a 0,5 punts de la tutoria grupal prèvia amb el professorat de l'assignatura

- 0 a 1,5 punts de la direcció de la sessió

- 0 a 0,5 punts de la memòria presentada

Objectius associats a l'activitat

- Diferenciar les diferents possibilitats d'intervenció professional en activitat física i esport adaptat i inclusiu
- Dissenyar i dirigir sessions d'activitat física i esport adaptat i inclusiu, en diferents àmbits d'intervenció
- Tenir autonomia en la cerca d'informació relacionada amb l'activitat física i esport adaptat i inclusiu, capacitat d'anàlisi de la informació recollida i d'implementació en diferents contextos

Tests de seguiment d'assoliment d'aprenentatges

Ponderació: 35%
Tipus: Individual
Nota mínima per a fer mitjana: 4
Permet reavaluació: Sí
Nota mínima reavaluació: 0

En el decurs de l'assignatura es realitzaran 2 proves tipus test per avaluar l'assoliment d'aprenentatges, que tindran una valoració de 0 a 1,5 punts cadascun d'ells, podent obtenir un màxim de 3 punts.

Objectius associats a l'activitat

- Descriure els diferents tipus de discapacitat i les característiques principals, des del punt de vista motriu, cognitiu i social, dels col·lectius de persones amb cada tipus de discapacitat
- Descriure les aportacions de les activitats físiques i esports adaptats i inclusius a la millora de la qualitat de vida i la inclusió integral de les persones amb discapacitat
- Diferenciar les diferents possibilitats d'intervenció professional en activitat física i esport adaptat i inclusiu

Participació a la Jornada d'activitat físico-esportiva i persones amb discapacitat

Ponderació: 10%
Tipus: Individual
Nota mínima per a fer mitjana: 5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Tot l'alumnat participarà a la Jornada d'activitat fisico-esportiva, establint diferents tasques a desenvolupar, que seran exposades prèviament.

Objectius associats a l'activitat

- Dissenyar i dirigir sessions d'activitat física i esport adaptat i inclusiu, en diferents àmbits d'intervenció

Organització de la Jornada d'activitat fisico-esportiva i persones amb discapacitat (activitat opcional extra-curricular)

Ponderació: 5%
Tipus: Grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Participació en l'equip organitzador de la Jornada d'activitat físico-esportiva i persones amb discapacitat.

Objectius associats a l'activitat

- Dissenyar i dirigir sessions d'activitat física i esport adaptat i inclusiu, en diferents àmbits d'intervenció

Crèdits pràctics a una entitat d'activitat física i/o esport adaptat o inclusiu (activitat opcional extra-curricular)

Ponderació: 15%
Tipus: Individual
Nota mínima per a fer mitjana: 5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Activitat d'avaluació consistent en la realització de 20 hores de pràctiques, seguint les indicacions establertes en el reglament de crèdits pràctics (es pot consultar en el moodle de l'assignatura).

Objectius associats a l'activitat

- Descriure els diferents tipus de discapacitat i les característiques principals, des del punt de vista motriu, cognitiu i social, dels col·lectius de persones amb cada tipus de discapacitat
- Descriure els diferents tipus de discapacitat i les característiques principals, des del punt de vista motriu, cognitiu i social, dels col·lectius de persones amb cada tipus de discapacitat
- Descriure les aportacions de les activitats físiques i esports adaptats i inclusius a la millora de la qualitat de vida i la inclusió integral de les persones amb discapacitat
- Diferenciar les diferents possibilitats d'intervenció professional en activitat física i esport adaptat i inclusiu
- Dissenyar i dirigir sessions d'activitat física i esport adaptat i inclusiu, en diferents àmbits d'intervenció
- Tenir autonomia en la cerca d'informació relacionada amb l'activitat física i esport adaptat i inclusiu, capacitat d'anàlisi de la informació recollida i d'implementació en diferents contextos

Requisits avaluació continuada (específics)

Per a superar l'assignatura s'han d'acomplir els següents requisits:

- Obtenir la valoració mínima exigida a cada una de les activitats d'avaluació
- Obtenir una nota final igual o major a 5

En cas d'arribar a la nota mínima exigida en cada activitat d'avaluació per fer la mitjana de l'assignatura, però no aconseguir un 5 de nota final de l'assignatura, l'alumnat d'avaluació continuada podrà presentar-se a la reavaluació, que consistirà en un examen.

Condicions específiques si l'alumnat no pot fer pràctiques o una activitat d'avaluació

En cas que hi hagi alguna persona de l'alumnat lesionada, s'intentarà adaptar la sessió perquè pugui participar, en la mesura del possible

Si el professorat de l'assignatura considera justificada una situació excepcional que impedeix realitzar a algú de

l'alumnat una activitat d'avaluació en el termini establert, pactarà amb ell/a quan realitzar-la.

Requisits avaluació única

L'alumnat que s'aculli a l'avaluació única haurà de realitzar 3 activitats d'avaluació:

1) Examen teòric-pràctic (50% de la nota final)

2) Disseny de 4 sessions d'activitat física i esport inclusiu, 1 per cada bloc de discapacitats (40% de la nota final)

3) Participació a la "Jornada d'activitat físico-esportiva de persones amb discapacitat" (10% de la nota final)

Per a superar l'assignatura s'han d'acomplir els següents requisits:

- Obtenir com a mínim una valoració de 3 punts sobre 10 a les activitats d'avaluació 1 i 2, i de 5 punts sobre 10 a l'activitat 3.
- Obtenir una nota final igual o major a 5

En cas d'arribar a la nota mínima exigida en cada activitat d'avaluació per fer la mitjana de l'assignatura, però no aconseguir un 5 de nota final de l'assignatura, l'alumnat d'avaluació única podrà presentar-se a la reavaluació, que consistirà en un examen.

Bibliografia i altres recursos

BIBLIOGRAFIA

American Psychiatric Association (2014). *Guia de consulta de los criterios diagnósticos del DSM-5*. (Burg Translations Inc.Traducción). Arlington, VA. (Obra original publicada en 2013)

Anula, Alberto (2013). *Convención internacional de naciones unidas sobre los derechos de las personas con discapacidad en fácil lectura*. Seminario de Investigación en Lectura y Edición, Grupo DILES, Universidad Autónoma de Madrid. https://www.plenainclusion.org/sites/default/files/convencion_onu_lf.pdf

Canales, Lindsay K., i Lytle, Rebecca K. (2011). *Physical activities for young people with severe disabilities.* Human Kinetics.

Diaz, Eduardo, Huete, Agustín, Leardy, Luis, Mendoza, Núria, Ocete, Carmen, Orive, Natalia, Palencia, Inmaculada, Pérez -Tejero, Javier, Reina, Raúl, Roldán, Alba, Rovira-Beleta, Enrique, Ruiz, Mariano, Sanz, David i Solves, Josep (2018). *Libro blanco del deporte de personas con discapacidad en España*. Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad. https://www.cermi.es/sites/default/files/docs/colecciones/Libro%20blanco%20del%20deporte%20completo%20sin%20marcas_0.pdf

Hernández, Francisco Javier, Torralba, Miguel Angel, Mendoza, Núria, Rubira, María, Niort, Janick, Trullols, Mercedes i Labrador, Víctor (2015). *El deporte para las personas con discapacidad. Los retos de la adaptación y la inclusión deportiva*. Edittec S.L.

Kaufmann, Karen A. (2006). *Inclusive creative movement and dance.* Human Kinectics.

Ley Orgánica 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad. (2003). *Boletín Oficial del Estado, 289*, de 3 de diciembre de 2003, 43187 a 43195. *https://www.boe.es/boe/dias/2003/12/03/pdfs/A43187-43195.pdf*

Perez-Tejero, Javier, Barba, Marina, García, Luis, Ocete, Carmen i Coterón, Javier (2013). *Deporte inclusivo en la escuela.* Universidad Politécnica de Madrid, Fundación Sanitas, Psysport.

Ríos, Mercedes, Blanco, Antonio, Bonany, Tate i Carol, Neus (2009). *Actividad física adaptada. El juegos juego y*

los alumnos con discapacidad.(5ª ed.) Paidotribo.

Ríos, Mercedes, Ruiz, Pedro i Carol, Neus (coord.) (2014). *La inclusión en la actividad física y deportiva*. Comité Paralímpico Español. Paidotribo.

Sanz, David, i Reina, Raul (2013). *Actividades físicas y deportes adaptados para personas con discapacidad*. Paidotribo.

Schalock, Robert L., i Verdugo, Miguel Angel (2002). *The concept of quality of life in human services: A handbook for human service practitioners.* American Association on Mental Retardation.

Schalock, Robert L., Luckasson, Ruth, i Tassé, Marc J. (2021). *Discapacidad intelectual: Definición, diagnóstico, clasificación y sistema de apoyos*. (AAIDD, 12ª Edición) (Miguel A. Verdugo y Patricia Navas Traductores.). Hogrefe TEA Ediciones. (Obra original publicada en 2021)

Winnick, Joseph P., i Porretta, David L. (2016). *Adapted physical education and sport*. Human Kinetics.

REVISTES DE REFERÈNCIA

Adapted Physical Activity Quarterly (https://journals.humankinetics.com/view/journals/apaq/apaq-overview.xml)

Apunts. Educació Física i Esports (https://revista-apunts.com/)

European Journal of Adapted Physical Activity (https://eujapa.upol.cz/)

European Physical Education Review (https://journals.sagepub.com/home/epe)

LLOCS WEB

http://ares.cnice.mec.es/nnee/

https://www.paralympic.org/

https://www.plenainclusion.org/